

OCENJIVANJE

autor:
Ana Crnogorac

01

Pojam ocenjivanja
shvatamo li svi jednako?

02

Formativno i sumativno
ocenjivanje
kojem dajemo prednost?

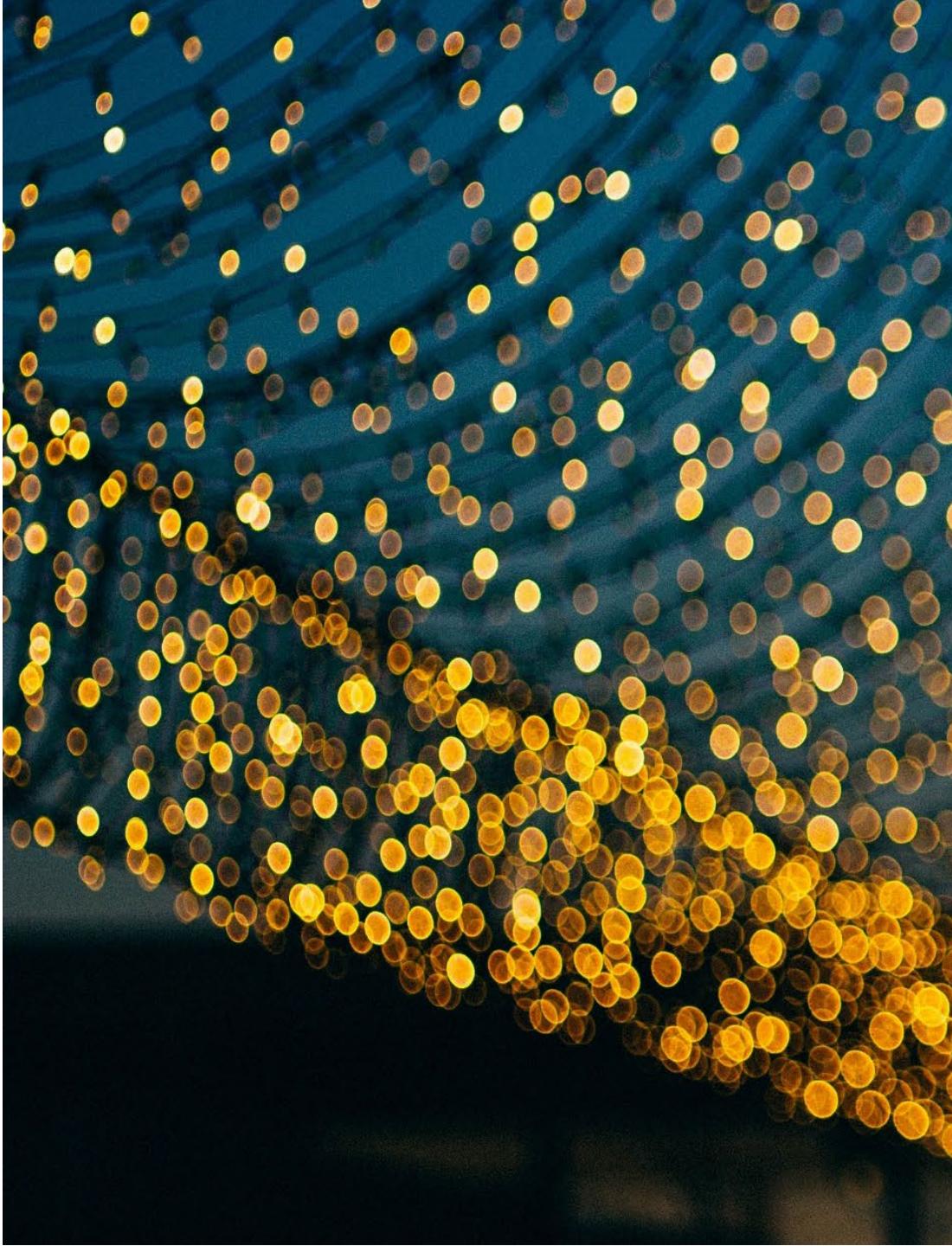
03

Ocenjivanje u digitalnom svetu

04

Bez alata...

Pojam ocenjivanja

Svakodnevno shvatanje:

“Videćeš ti ako dobiješ trojku, nećeš igrati igrice mesec dana!”

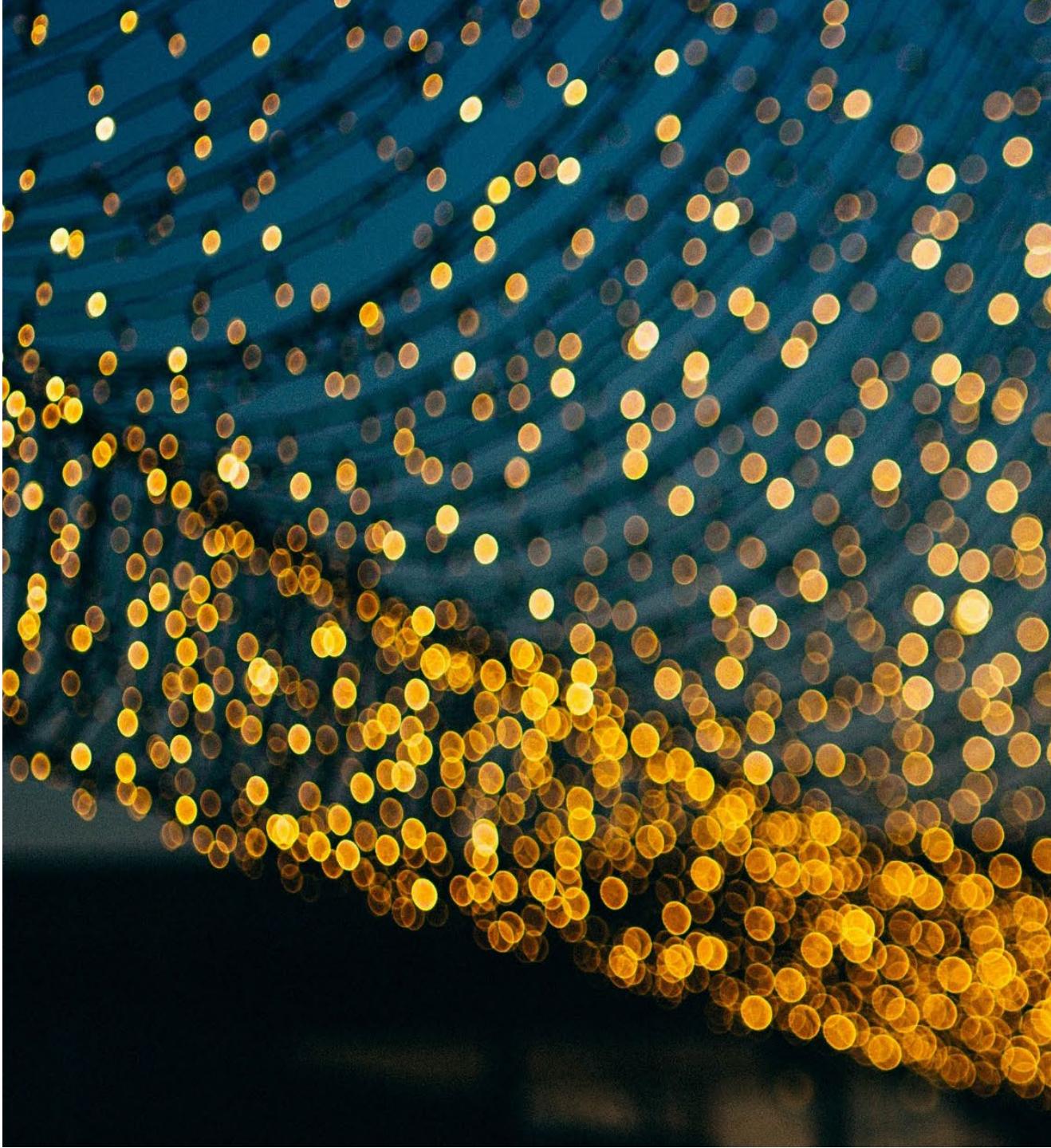
“Popravila mi je ocenu, zaključila mi trojku za kraj, sad moraju da mi kupe novi telefon!”

A u stvari je moćno sredstvo koje nam omogućava da unapredimo kvalitet samog procesa učenja, da postignemo što bolju organizaciju i realizaciju nastave i učenja.

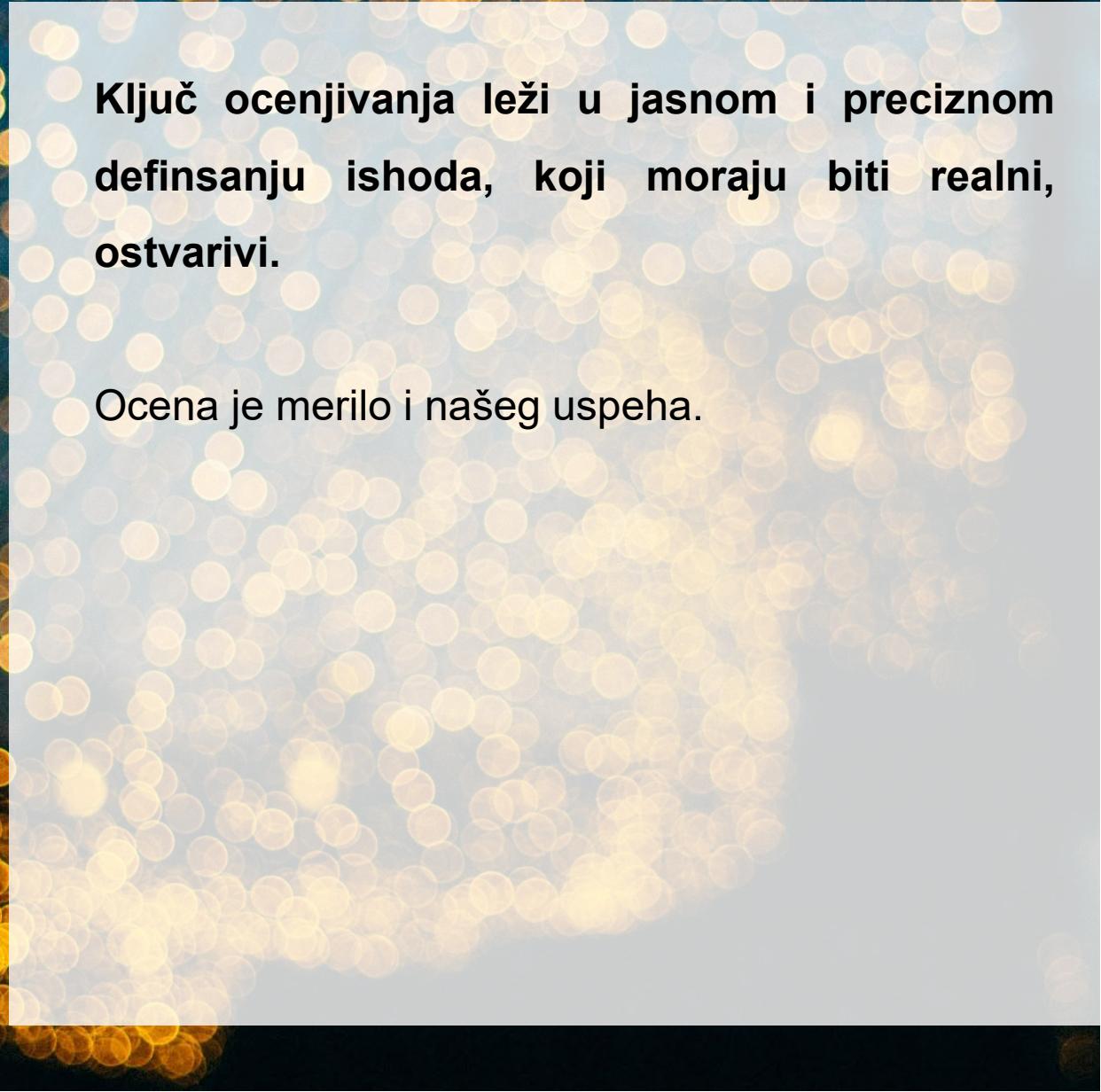
Ocenjivanje je sastavni deo procesa nastave i učenja kojim se stalno prati ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda, standarda postignuća učenika, a za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom prilagođenih ciljeva, sadržaja i ishoda u savladavanju individualnog obrazovnog plana. (Pravilnik o ocenjivanju učenika u osnovnom obrazovanju i vaspitanju)

Principi ocenjivanja

- objektivnost
- relevantnost
- raznovrsnost tehnika i metoda
- pravičnost
- redovnost i blagovremenost
- bez diskriminacije
- uvažavanje individualnih razlika, obrazovnih potreba, uzrasta, prethodnih postignuća učenika i trenutnih uslova u kojima se ocenjivanje odvija**

Ključ ocenjivanja leži u jasnom i preciznom definsanju ishoda, koji moraju biti realni, ostvarivi.

Ocena je merilo i našeg uspeha.

Formativno i sumativno ocenjivanje

Suštinska razlika između ove dve vrste ocenjivanja leži u trenutku **kada** se sprovodi ocenjivanje. Ako se ocenjivanje vrši u određenim trenucima u toku realizacije programa, kako bi se prikupile informacije o napredovanju učenika u odnosu na programom propisane ishode učenja i pružila odgovarajuća povratna informacija, tada je reč o formativnom ocenjivanju. Sumativno ocenjivanje se vrši po završetku programa ili nekog njegovog dela (npr. polugodište).

Unutar sistema obrazovanja formativno ocenjivanje nam daje bolji uvid u postignuća, a van tog sistema, sumativna ocena je neophodna da bi se postignuće predstavilo u skladu sa prihvaćenim kriterijumima i standardima.

Formative assessment is using assessment for learning, as opposed to assessing how much has been learnt.

Kod formativnog ocenjivanja procena se koristi u cilju poboljšanja samog učenja, a ne kao procena obima naučenog.

Formativna ocena bi trebalo da sadrži:

- 01** Opis angažovanja učenika
(kako uči, sarađuje,
komunicira)
- 02** Povratnu informaciju, dalje
aktivnosti
- 03** Konkretnе
preporuke za dalji
rad

Ocenjivanje u digitalnom svetu

Počev od utorka, 17.3.2020. godine, u skladu
sa odlukama Vlade, za učenike je
organizovana nastava na daljinu. U takvim
uslovima, sistem koji funkcioniše u uslovima
redovne nastave u učionicama, seli se u
virtuelni prostor.

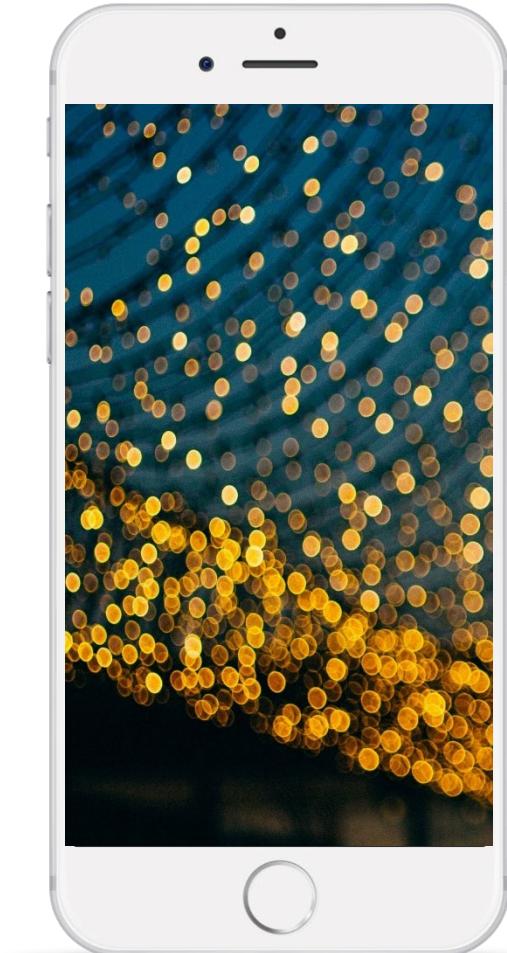
ŠTO SE PRESLIKAVA KAO

pomeranje fokusa sa sumativnog na formativno ocenjivanje

Ključni pojmovi pri primeni formativnog ocenjivanja u okviru nastave na daljinu su:

Povratna
informacija

Portfolio i
projektno učenje

Ishodi

IKT

Povratna informacija, čiju važnost stalno naglašavamo, sada je data u realnom vremenu, odmah nakon završene aktivnosti. Na taj način bi trebalo da učenik brže shvati koji deo mu nije jasan, da brže zatraži pomoć, da bude aktivan učesnik u procesu učenja. Ništa manje važno nije ni trenutno obaveštavanje roditelja o postignućima učenika, kao ni njihov uvid u proces učenja njihove dece.

Procena znanja u datim okolnostima može se proširiti na dva načina: projektnim učenjem i na IKT zasnovano ocenjivanje.

Projektno učenje i procena na osnovu projektnog zadatka je metoda koja omogućava procenu raznih učeničkih znanja i veština; tehnike procene ishoda projektnog učenja su raznovrsne, a najčešće su samoprocena, refleksija i vršnjačka procena. Projektnim učenjem osnažujemo učenike za veće samostalno angažovanje, istraživanje, saradnju, komunikaciju, što može da unapredi kritičko mišljenje i rešavanje problema.

Drugi mogući način je zasnovan na *izobilju web igara*, o čijem bogatom izboru ćemo govoriti malo kasnije.

Sve što učenik uradi, napravi, stvori, izabere, misli, oseća... sve može biti deo njegovog portfolija. Eto nam još jednog načina za praćenje napretka! Dve su vrste portfolija u digitalnom okruženju: radni i onaj koji nam služi za ocenjivanje.

Radni e portfolio služi kao privremena fascikla za učeničke radove, dok učenik ne izvrši izbor i preseli ih u portfolio za ocenjivanje. Kroz ovaj portfolio se može pratiti razvoj i napredak, pa se često zove razvojni portfolio.

E portfolio za ocenjivanje je kolekcija učeničkih radova za ocenjivanje, dokumentuje šta je učenik naučio, čime je ovладao i u kojoj meri je ostvario predviđene ishode. Učenici treba samostalno da donesu odluku šta ulazi u kolekciju koja će biti vrednovana, a ako to nisu u mogućnosti, nastavnik će izvršiti selekciju radova.

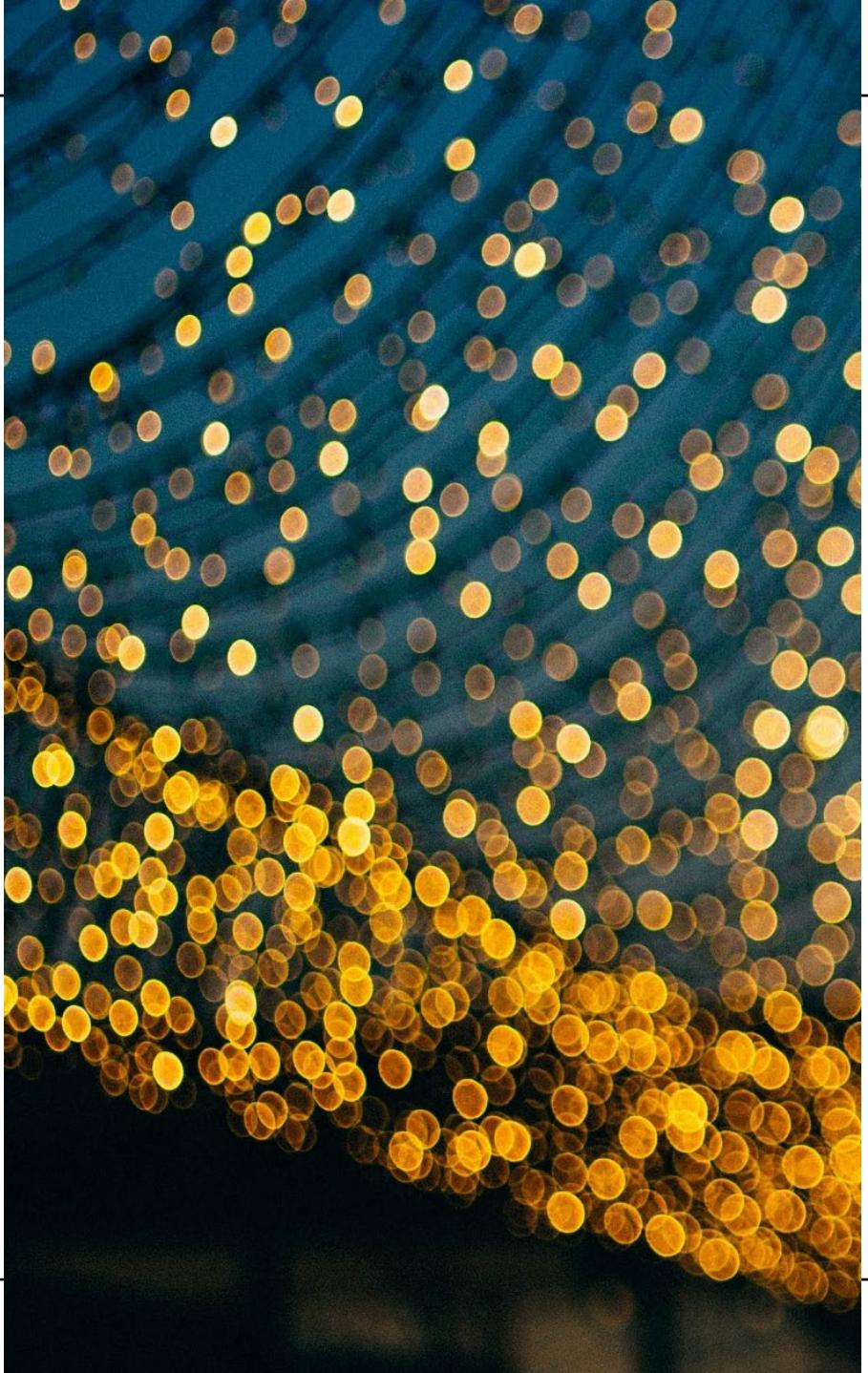
Kada imamo poteškoća u ocenjivanju, setimo se dve stvari:

Sve je ocenjivo.

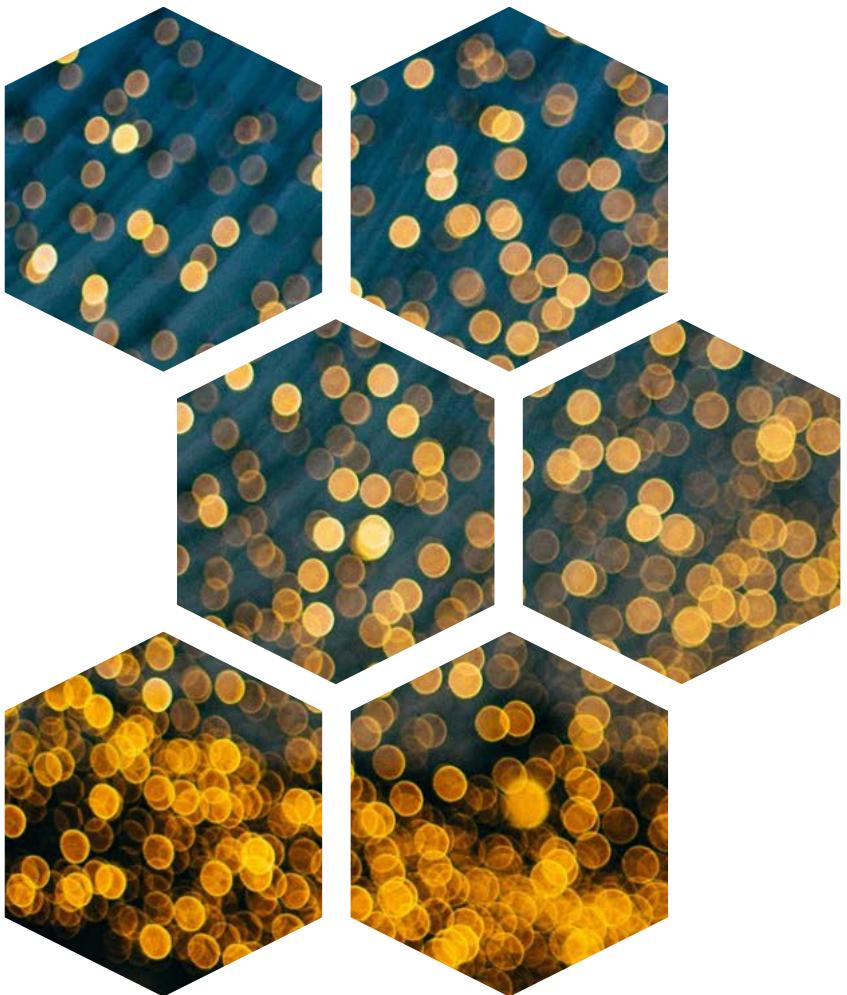
Sami kreiramo ishode u našim planovima.

Sada kada znamo da je situacija prelaska učenja na daljinu realnost, koja može da se ponovi više puta, možemo preventivno delovati, tj. osmisliti ishode koji mogu biti ocenjivi i onlajn.

Potrebno je samo da budemo jedni drugima **podrška**.

Bez alata...

Ocenjivanje bazirano na web igrama i alatima može da ima oblik najjednostavnijih kvizova, da/ne odgovora, višestrukog izbora, sve do složenijih zadataka gde se zahteva sposobnost rešavanja problema. Učenicima je zabavno, preuzimaju glavnu ulogu u procesu učenja, nastavnik vodi proces i u realnom vremenu pruža povratne informacije, podršku i prati napredak.

Evo izbora koji je uradio ZUOV:

<https://zuov.gov.rs/alati/>

Još par zanimljivih alata:

<https://makebeliefscomix.com/>

<https://wordwall.net/>

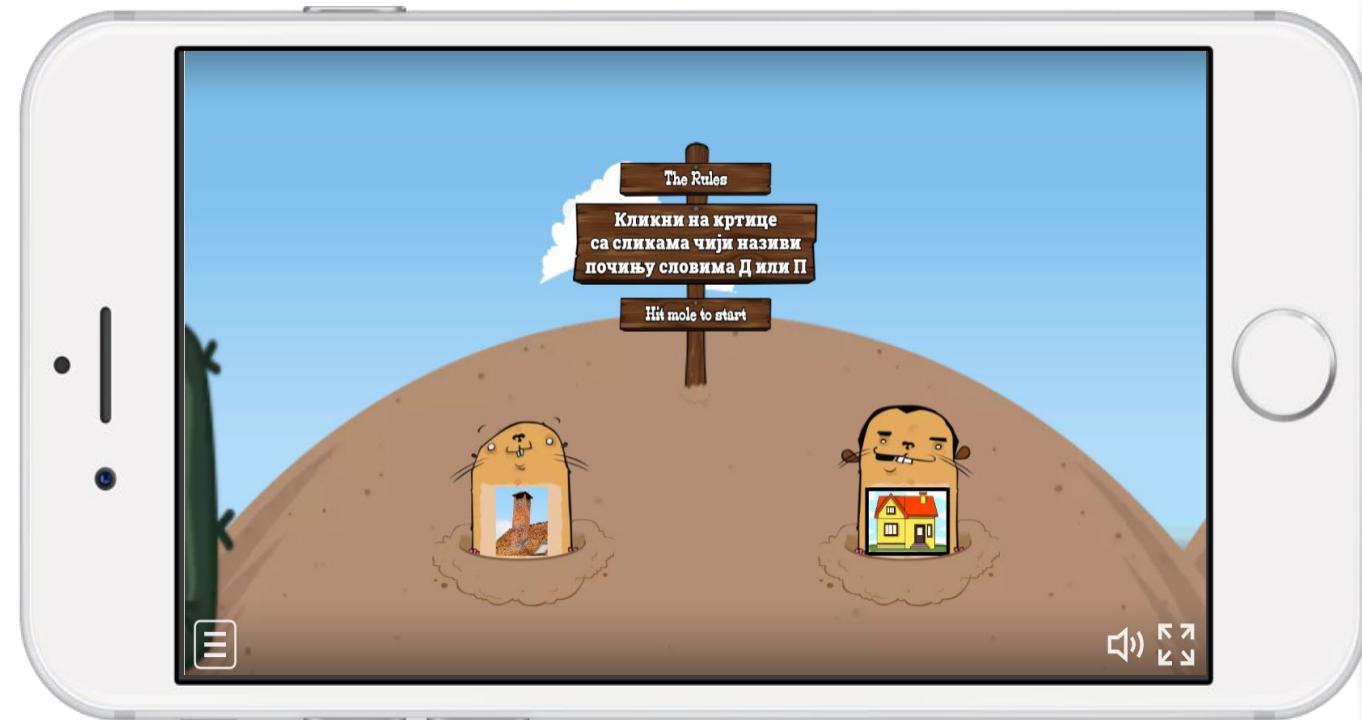

Jedan od najboljih alata za pravljenje materijala i ocenjivanje je *Wordwall*. Učenicima je veoma zanimljiv, jer ima izbor od čak **18** mogućih vežbanja. Ono što je nama čini dragocenim jeste povratna informacija koju dobijamo onog trenutka kada dete rešava kviz, igricu ili pitanje; praćenje aktivnosti nam je olakšano, ocenjivanje takođe. Besplatna verzija nudi mogucnost pravljenja 5 aktivnosti, ali možete koristiti sve koje su ostali korisnici napravili; pretplata postoji za pojednica, ali i za škole, i cena je simbolična. Postoji verzija na srpskom, što je još jedan plus.

Pogledajte koje sve aktivnosti možete da kreirate:

Dve su velike prednosti ovolikog broja aktivnosti:

- možete izabrati aktivnost koju smatrate adekvatnom za učenika i potpuno mu je prilagoditi; smanjiti ili povećati broj pitanja, pojednostaviti, raščlaniti, sve što biste inače radili, sada samo onlajn i uz mogućnost da to odštampate i pretvorite u nastavni listić
- deca obožavaju najveći broj ovih zabavnih kvizova, propraćenih zvučnim efektima i zabavnim ilustracijama. Nema čekanja da se proveri odgovor, učenik odmah dobija informaciju. A i ko bi odoleo ovim slatkim krticama?

Izuzetno dobar izbor igroljih aktivnosti imamo na *Educaplay*. Pored veoma laganog kreiranja vežbanja, bogatstva besplatnih sadržaja, naročito je zanimljivo što možete da ubacujete i audio i video sadržaje po vašoj želji. Možete da snimite uputstvo za učenika, pitanja, da recitujete pesmicu, da stavite zvukove iz prirode, instrumente, šta god poželite, i to direktno snimate dok kreirate aktivnost.

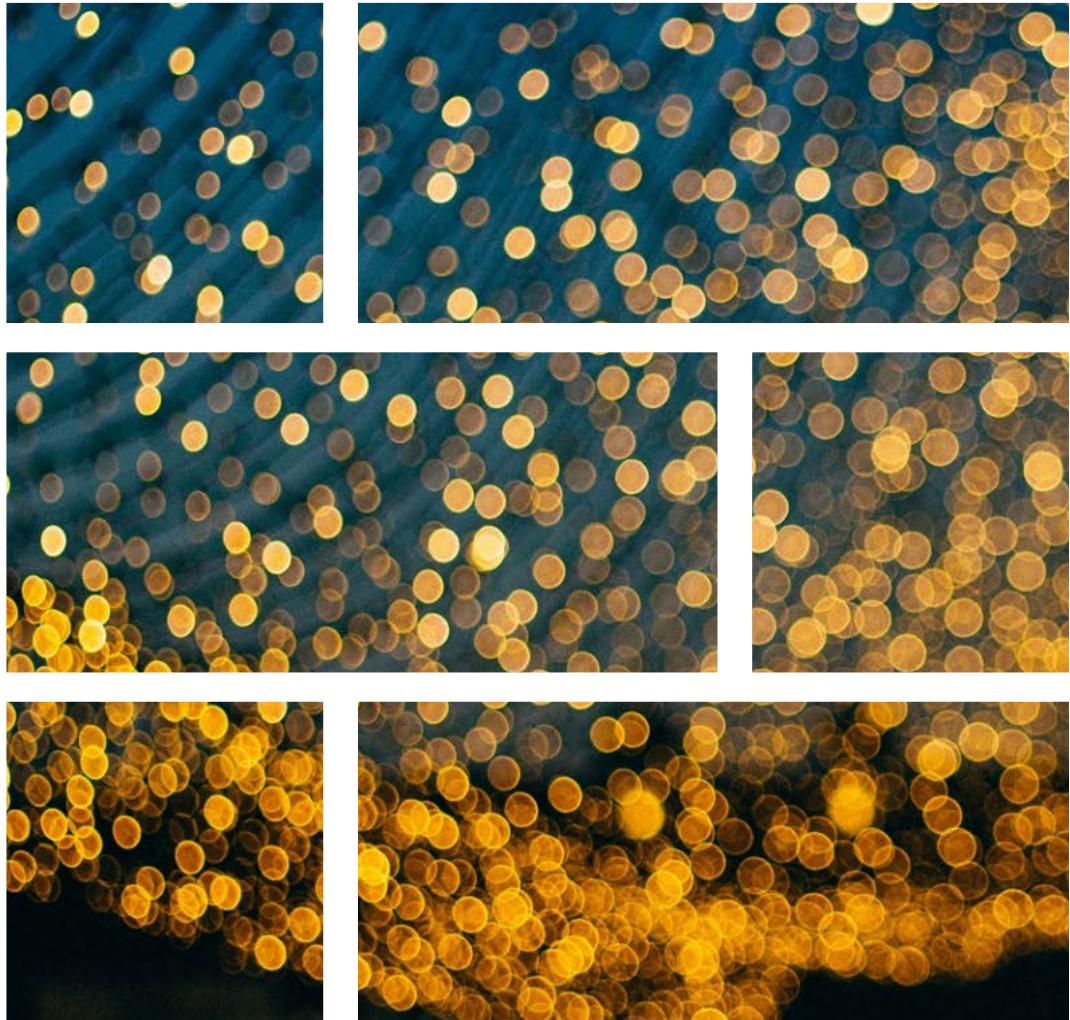
Activities ▾ Ex.: The French Revolution... Search icon All the activities New Activity Notification icon Message icon User profile icon

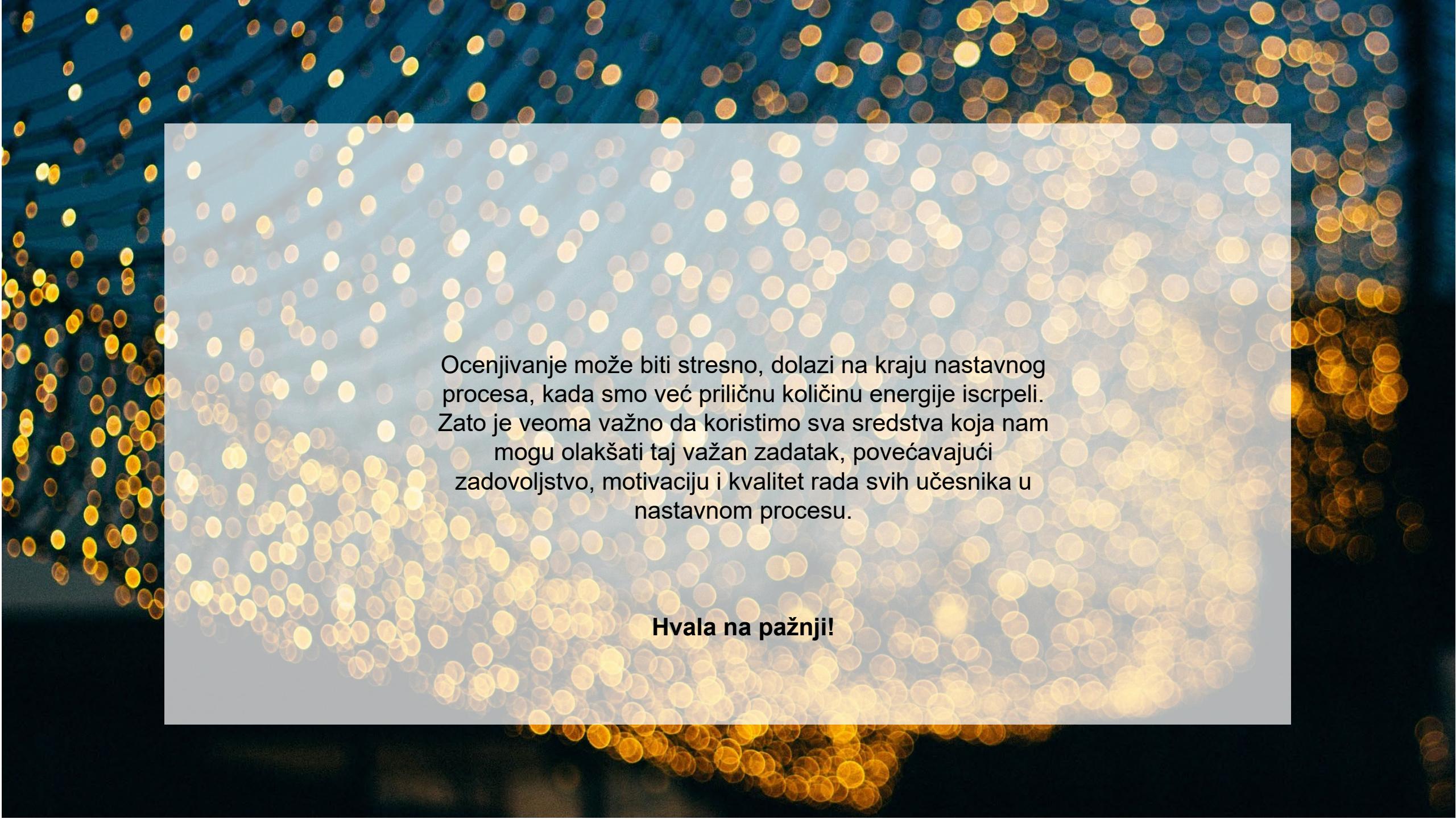
types of activities

Froggy Jumps	Crossword Puzzle	Word Search Puzzle	ABC Game	Memory Game	Quiz
Matching Columns Game	Fill in the Blanks Game	Matching Game	Riddle	Video Quiz	Map Quiz
Unscramble Letters Game	Unscramble Words Game	Slideshow	Dictation Game	Dialogue Game	

Pri prelasku na onlajn nastavu dosta nastavnika je u svoje redovne aktivnosti uvrstilo testove i kvizove alata *Quizizz*. Osim opcija koje se nude u besplatnoj verziji, *Quizizz* je napravio odlična ažuriranja koja se plaćaju u verziji *Quizizz Super*, a jedna od njih je adaptivno učenje kao sjajna funkcija ovog alata. Funkcioniše tako što pri uključenju obezbeđuje da se svakom učeniku u odeljenju prikazuje drugačiji skup pitanja, koji se menja sa svakim dodatnim pokušajem. Pored toga, svaki učenik nakon kruga pitanja, pri novom pokušaju dobija pitanja koja su nova i ona koja su netačno urađena u prethodnom krugu. Kao rezultat ovakvog pristupa omogućava se prilagođeno učenje i obezbeđuje se smisleno i personalizovano učenje pri svakom novom pokušaju.

<https://quizizz.com/>

Ocenjivanje može biti stresno, dolazi na kraju nastavnog procesa, kada smo već priličnu količinu energije iscrpeli. Zato je veoma važno da koristimo sva sredstva koja nam mogu olakšati taj važan zadatak, povećavajući zadovoljstvo, motivaciju i kvalitet rada svih učesnika u nastavnom procesu.

Hvala na pažnji!